

Stenen opgericht te Gilgal

Thema: Zondeval en beloften
Jozua 4

UITLEG VAN DE TEKST

In Jozua 3 wordt het geweldige wonder van de doortocht door de Jordaan beschreven. De Heere zorgt voor een pad zodat het volk Israël het beloofde land kan binnen trekken. Aan het begin van hoofdstuk 4 staat dat, als het gehele volk de overtocht voltooid heeft, de Heere tot Jozua spreekt. Deze opvolger van Mozes krijgt van de Heere de opdracht om twaalf mannen te nemen uit het volk, uit elke stam één. Deze mannen moeten twaalf stenen nemen uit het midden van de Jordaan, van de plaats waar de priesters met de ark staan. Ze moeten deze stenen naar de overkant brengen en in het kamp leggen waar ze de nacht zullen doorbrengen. Jozua voert gehoorzaam uit wat de Heere hem opdraagt. Hij roept de twaalf mannen die al waren aangesteld (Joz. 3: 12) tot zich en geeft hen de opdracht. Ze moeten naar de ark des HEEREN gaan in het midden van de Jordaan. Daar aangekomen moeten ze elk een steen oprapen en die op hun schouder nemen. In vers 6 en 7 wordt de bedoeling duidelijk. Deze twaalf stenen zijn bedoeld om te dienen als teken, een gedenkteken. In vers 20 wordt vermeld dat dit monument in Gilgal komt te staan. Wanneer de kinderen later vragen wat die stenen voor hun ouders betekenen, moeten ze antwoorden dat de wateren van de Jordaan afgesneden werden toen de ark van het verbond bij de rivier kwam. Gods grote daden moeten dan verteld worden. Daarom zullen deze stenen voor het volk voor altijd ('tot in eeuwigheid') tot een gedenkteken zijn. Het is niet voor het eerst dat we lezen over het oprichten van een gedenkteken. In Gen. 28: 18 en 35: 14, 20 komen we het ook tegen, eveneens bedoeld om Gods daden niet te vergeten. Hier, in Jozua 4, gebeurt het nadrukkelijk in opdracht van de

Heere. De twaalf mannen voeren de opdracht die ze van Jozua krijgen getrouw uit. Dan vermeldt vers 9 dat Jozua ook midden in de Jordaan, op de plaats waar de priesters staan, een gedenkteken van twaalf stenen opricht. Er worden dus twee gedenktekenen opgericht met hetzelfde doel. In de verzen 10-13 wordt de overtocht uitvoerig weergegeven. De priesters blijven met de ark in het midden van de Jordaan staan totdat de Israëlieten aan de overkant zijn. Dan gaan ook de priesters met de ark naar de kant. De Rubenieten, Gadieten en de halve stam van Manasse zullen straks wonen in het Overjordaanse. Ze hebben beloofd mee te strijden en trekken daarom gewapend voor het volk uit. Ze doen wat eerder gevraagd en beloofd is (Joz. 1: 12-18). Ongeveer 40.000 man trekt voor het aangezicht des HEEREN ten strijde naar de vlakten van Jericho, de stad die als eerste veroverd zal worden. Vers 14 vermeldt dat in die dagen de HEERE Jozua grootmaakte voor de ogen van het gehele volk. Hij zorgt ervoor dat ze ontzag en respect voor hem krijgen en hem gehoorzamen, zoals bij Mozes. In de verzen 15-18 komt uitvoerig aan de orde wat al meegedeeld is in vers 11. De Heere geeft Jozua de opdracht dat hij de priesters die de ark dragen, moet bevelen uit de Jordaan op te klimmen. Jozua doet dit. Als de priesters de oever opklimmen en hun voeten op het droge zijn, gaan de wateren van de Jordaan weer op de normale manier stromen. De Heere trekt Zijn hand, die het water tegenhield, terug. De Israëlieten legeren zich na de doortocht in Gilgal, ten oosten van de stad Jericho. De naam Gilgal betekent 'steenkring of stenenkrans'. Hier op deze heidense plaats richt Jozua de stenen op die vanuit de Jordaan genomen zijn. Het zijn stenen die getuigen van Israëls God, Die machtiger is dan

alle afgoden. In vers 21 wordt de mogelijke vraag van kinderen aan hun vaders bij het zien van dit gedenkteken nog eens herhaald (vers 6): 'Wat zijn deze stenen?' Jozua zegt hen voor wat ze dan hun kinderen moeten antwoorden. 'Hier is Israël op het droge door de Jordaan gegaan, want de Heere, uw God, heeft de wateren van de Jordaan voor uw aangezichten doen uitdrogen, totdat het volk er doorgetrokken was, zoals Hij ook gedaan heeft met de Schelfzee.'

Niet alleen de manier waarop de doortocht door de Jordaan beschreven wordt, herinnert aan de doortocht door de Schelfzee aan het begin van de reis naar het beloofde land. Ook het tijdstip van de doortocht door de Jordaan herinnert aan het begin van de reis. Dit gebeurt allemaal op de eerste voorbereidingsdag voor het Pascha (Joz. 5: 10). De reis begint en eindigt met het Pascha. God heeft na het eerste Pascha Zijn volk niet alleen door de Schelfzee geleid, maar ook door de woestijn. Na de doortocht door de Jordaan heeft God het volk in het beloofde land gebracht om daar opnieuw het Pascha te vieren. God staat aan het begin van de reis, maar Hij brengt ook daadwerkelijk in het land van de belofte. God doet wat Hij beloofd heeft aan Abram (Gen. 12).

Heel treffend wordt in het laatste vers van Jozua 4 verwoord wat de bedoeling van dit alles is. 'Opdat alle volken der aarde de hand des Heeren kennen zouden, dat zij sterk is; opdat gijlieden den Heere, uw God, vrezet te allen dage.' In Jozua 5: 1 zien we de uitwerking van het wonder van de doortocht bij de koningen van de Amorieten aan de westzijde van de Jordaan en de koningen van de Kanaänieten aan de kant van de Middellandse Zee. Als ze horen dat God de wateren van de Jordaan deed opdrogen totdat de Israëlieten er zijn doorgedaan, versmelt hun hart en verliezen zij alle moed. Hier kunnen ze niet tegenop!

TER OVERWEGING

Gedenken is een belangrijk woord in de Bijbel. Met de kinderen kunnen we spreken over:

- Gedenken is tot Gods eer. We gedenken Zijn grote daden. We gedenken Zijn trouw en genade.

We gedenken dat Hij de Machtige is. Als we gedenken geven we Hem de eer.

- Gedenken is tot onderwijs. Hier nodigt dit monument het kind uit tot het stellen van vragen. Als wij Pinksteren vieren en daarmee de uitstorting van de Heilige Geest gedenken, hebben we een uitgelezen kans om onderwijs te geven. Waar gaat het over? Wat heeft de Heere gedaan met Pinksteren? Met de hemelvaart? Met Pasen? Het zijn momenten die we kunnen gebruiken om onderwijs te geven
- Gedenken is tot bemoediging. Ook wij hebben onze 'gedenktekens'. Het gedenkteken van de doop herinnert me eraan dat de Heere met mij een verbond heeft gesloten. Iedere doopdienst loop ik als het ware langs dat 'gedenkteken'. Iedere bediening van het heilig Avondmaal is een gedenken van het lijden en sterven van de Heere Jezus. Dit gedenkteken herinnert me er aan dat Hij de prijs betaalde die ik schuldig was. Juist als ik meen alles kwijt te zijn, kan zo'n 'gedenksteen' me bemoedigen.
- Gedenken is ter herinnering. Juist wanneer we in ons land openlijk het kerstfeest vieren, Pasen gedenken, onze bid- en dankdagen houden, laten we met deze 'gedenkstenen' aan ons volk zien dat ze een Heere in de hemel heeft. Velen uit ons volk herinneren zich niet meer dat God ons land zeer genadig is geweest. Ze zijn vergeten dat ze gedoopt zijn en als kind zoveel onderwijs hebben ontvangen. We zijn geroepen om hen daaraan te herinneren.

GELOOFSLEER

- Heidelbergse Catechismus, zondag 25 en Nederlandse Geloofsbelijdenis, artikel 33. (Sacramenten zijn niet alleen zegels, maar ook tekenen. Ze laten zien wat zondag aan zondag gehoord wordt uit de Bijbel. Het plaatje (de stenen) bij de vertelling uit de kinderbijbel (de woorden van de ouders). 'Dewelke Hij gevoegd heeft bij het woord des Evangelies, om te beter aan onze uiterlijke zinnen voor te stellen, zowel hetgeen Hij ons te verstaan geeft door Zijn Woord, als hetgeen Hij inwendig doet in onze harten.'